

Sygn. akt XIII Ca 532/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu – Wydział XIII Cywilny Rodzinny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Zientek

Sędziowie: SSO Alicja Spustek-Kłaskała

SSO Ewa Litowińska-Kutera

Protokolant: Magdalena Maślanka

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2015 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa **mał. O. P. reprezentowanego przez matkę K. P.**

przeciwko **B. P.**

o alimenty i podwyższenie alimentów

oraz z powództwa **B. P.**

przeciwko **mał. O. P. reprezentowanemu przez matkę K. P.**

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji wniesionych przez obie strony od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu z dnia 07 sierpnia 2014 r. sygn. akt III RC 955/10

I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w punkcie I i II w ten sposób, że termin końcowy alimentów określonych punktem I ustala na dzień 31 marca 2011 r., nie zmieniając pozostałych ustaleń punktu I;

II. oddala apelację powoda w pozostałej części oraz apelację pozwanego;

III. przyznaje od Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu) na rzecz adwokata B. T. kwotę 90 zł plus podatek VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt XIII Ca 532/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 sierpnia 2014r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej w sprawie III RC 955/10 w punkcie I zasądził alimenty od pozwanego B. P. na rzecz małoletniego powoda O. P. urodzonego (...) w kwocie po 1.200 zł miesięcznie płatnych do rąk matki K. P. do dnia 10 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności poszczególnych rat za okres od dnia 21 października 2010r. do 28 lutego 2011r., w punkcie II oddalił powództwa w pozostałym zakresie, w punkcie III nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 720 złotych tytułem należnej opłaty sądowej, w pozostałym zakresie odstąpił od obciążania pozwanego kosztami

postępowania w sprawie i w punkcie IV odstąpił od obciążania małoletniego powoda kosztami postępowania w sprawie.

Rozstrzygnięcie powyższe Sąd Rejonowy wydał na podstawie m.in. następujących ustaleń faktycznych:

Małoletni O. P. urodzony (...) pochodzi ze związku małżeńskiego K. P. i B. P.. W październiku 2010r. K. P. wyprowadziła się z dziećmi od pozwanego do W.. Zamieszkała grzecznościowo w mieszkaniu znajomych, za które powinna płacić 1.200 zł miesięcznie oraz ponosić koszty energii elektrycznej.

B. P. w sierpniu 2008r. rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie projektowania dróg, a jego dochody zależały od ilości zleceń. Za 2008r. z tytułu działalności gospodarczej, umów zlecenia i o dzieło pozwany – powód wzajemny uzyskał przychód w kwocie około 52.500 zł i dochód ok. 21.000 zł, a za 2009r. dochód w kwocie około 27.000 zł. W 2010r. z tytułu działalności gospodarczej i umów o dzieło uzyskiwał średniomiesięczne dochody w kwocie ok. 4.000 zł miesięcznie. W 2011r. uzyskał przychód w kwocie ok. 112.000 zł, a dochód ok. 35.000 zł, a w 2012r. odpowiednio około 99.000 zł i 5.500 zł. Nadto z tytułu najmu i dzierżawy w 2011r. uzyskał dochód w kwocie ok. 700 zł, a w 2012r. ok. 3.500 zł.

W październiku 2010r. B. P. został współnikiem spółki cywilnej z 30 % udziałem. Z uwagi na dużą ilość zleceń uzyskiwanych w drodze przetargu, głównie w związku z wyborami samorządowymi i Euro 2012, których sam nie był w stanie wykonać, przekazywał je do wykonania współnikowi M. P..

K. P. przed urodzeniem O. pozostawała w zatrudnieniu z wynagrodzeniem 2.000 zł netto miesięcznie, następnie przebywała na urlopie macierzyńskim, a od września 2010r. na bezpłatnym urlopie wychowawczym. Od października 2010r. mąż przekazywał jej na syna 400 zł miesięcznie. Małoletni miał wówczas 8 miesięcy i był pod bezpośrednią opieką matki. Małoletni był karmiony i podejrzewano u niego atopowe zapalenie skóry. Na koszty utrzymania dziecka w kwocie 1.200 zł składały się wydatki na wyżywienie, środki czystości i kosmetyki, odzież, pieluchy, witaminy i leki.

We wrześniu 2011r. K. P. podjęła zatrudnienie z wynagrodzeniem 1.200 – 1.300 zł brutto plus prowizja od sprzedaży. W 2011r. korzystała również z zasiłków w tym celowych na zakup żywności i pieluch. Odmówiono jej przyznania zasiłku rodzinnego na dzieci, dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad O. oraz dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego 2011/2012 na O., gdyż B. P. nie przedstawił dokumentów w dotyczących dochodów niepodlegających opodatkowaniu za 2009r. i 2010r.

K. P. za użyczone mieszkanie pierwszy raz zapłaciła 1.200 zł w kwietniu 2011r., gdy dostała alimenty. Korzystała z pomocy finansowej i żywnościowej rodziców oraz zadłużała się w ramach posiadanej karty kredytowej.

Postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2011r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie sygn. akt XII C 2238/10, zmienionym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, udzielił zabezpieczenia na czas trwania procesu o rozwód poprzez zasądzenie od B. P. na rzecz K. P. kwoty 1.200 zł miesięcznie tytułem zaspokajania potrzeb rodziny, począwszy od kwietnia 2011r.

Postanowieniem z dnia 15 maja 2012r. Sąd ograniczył zabezpieczenie udzielone celem zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb rodziny poprzez obniżenie comiesięcznego świadczenia do kwoty 850 zł miesięcznie.

Wyrokiem z dnia 21 sierpnia 2012r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie XIIC 2238/10 rozwiązał małżeństwo B. P. i K. P. przez rozwód, wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim O. powierzył matce i zasądził od B. P. na rzecz małoletniego alimenty po 850 zł miesięcznie płatne z góry do 10-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia do rąk matki małoletniego.

W dacie wyroku rozwodowego B. P. miał 31 lat i był inżynierem budownictwa lądowego. Był związany z partnerką. Mieszkał w P. w mieszkaniu obciążonym kredytem hipotecznym, który spłacał po 1.100 zł miesięcznie. Za 500 zł miesięcznie i 2/3 kosztów utrzymania mieszkania wynajmował znajomym dwa pokoje. Spłacał również kredyt

zaciągnięty w 2007r. na zakup działki budowlanej. W lipcu 2007r. w ramach kredytu konsolidacyjnego powiększył go do kwoty ok. 178.000 zł, w 2008r. przewalutował zobowiązanie i wynosiło ono wówczas około 75.000 CHF.

K. P. posiadała wykształcenie średnie – technik odzieżowy. Pracowała jako pomoc kuchenna z wynagrodzeniem 700 zł miesięcznie oraz dorywczo jako krawcowa. Otrzymywała też alimenty na O. po 600 zł miesięcznie. Nadal mieszkała w wynajmowanym mieszkaniu, za które czynsz najemny i opłata za energię elektryczną wynosiły 1.280 zł.

Małoletni O. miał 2,5 roku. Miał skazę białkową objawiającą się atopowym zapaleniem skóry, jednak z wiekiem dolegliwości się zmniejszały. Jego miesięczny koszt utrzymania z tytułu wydatków na wyżywienie, opłatę za żłobek, pampersy, kosmetyki i środki czystości, odzież i obuwie, zabawki, udział w kosztach utrzymania mieszkania wynosił ok. 1.330 zł.

W sierpniu 2013r. z tytułu działalności gospodarczej uzyskał przychód ok. 36.000 zł i dochód ok. 1.600 zł., a następnie zawiesił działalność wobec braku zleceń. W kwietniu 2013r. zawiesił też działalność spółki cywilnej prowadzonej z bratem. Od września 2013r. był zarejestrowany jako bezrobotny z prawem do zasiłku od grudnia 2013r. do lutego 2014r. w kwocie 710 zł miesięcznie.

W 2013r. B. P. z tytułu działalności gospodarczej, umów o dzieło i zlecenia oraz najmu lub dzierżawy uzyskał łączny dochód w kwocie około 16.000 zł. Posiadał zadłużenie wobec spółdzielni mieszkaniowej oraz za energię elektryczną i gaz w łącznej kwocie ok. 2.700 zł. Zaciągnął pożyczki u brata w kwocie ok. 20.000 zł, które przeznaczył m. in. na spłatę kredytu i alimenty dla O..

Pozwany – powód wzajemny obecnie spłaca kredy na zakup mieszkania i działki w łącznej kwocie ok. 2.300 zł miesięcznie, ponosi koszty utrzymania mieszkania w kwocie ok. 900 zł miesięcznie oraz samochodu w kwocie ok. 400 zł. Posiada zadłużenie na karcie kredytowej 2.000 zł i wobec spółdzielni mieszkaniowej w kwocie ok. 1.900 zł. Obecnie pracuje na umowę o dzieło w godzinach od 8-16 z wynagrodzeniem 1.600 zł oraz korzysta z pomocy rodziców.

W dniu 25 stycznia 2014r. B. P. zawarł związek małżeński z J. L., z którego (...) urodził się L. P.. Żona B. P. jest na urlopie macierzyńskim i otrzymuje zasiłek ok. 2000 zł miesięcznie. L. ma 4 miesiące i według B. P. koszt syna to ok. 140 zł za pieluchy, chusteczki i witaminy. Dziecko jest karmione piersią, odzież dostaje od rodziny.

Obecnie K. P. ma 35 lat. Choruje na skoliozę oraz ma alergię i schorzenia te wymagają leczenia. Nadal mieszka w wynajętym mieszkaniu należącym do M. G., a A. S. sprawuje opiekę nad tym lokalem. Opłata za mieszkanie wynosi 1.200 zł.

K. P. od października 2012r. do października 2013r. pracowała za wynagrodzeniem ok. 1.350 zł netto miesięcznie, a od listopada 2013r. otrzymuje wynagrodzenie 1.600 zł netto miesięcznie. Pobiera też alimenty na O. w kwocie 700 zł miesięcznie oraz stypendium szkolne córki po 92 zł miesięcznie. Korzysta z pomocy finansowej rodziny i znajomych. Posiada zadłużenie na karcie kredytowej 2.700 zł.

Małoletni O. ma 4 lata, ma podejrzenie alergii pokarmowej i atopowe zapalenie skóry, używa emolientów. Często się przeziębia, raz w miesiącu ma wizytę u alergologa. Uczęszcza do przedszkola, za które miesięczna opłata wynosi ok. 250 zł łącznie z wycieczkami. Na koszt utrzymania małego składa się zakup odzieży, obuwia, wyżywienia poza przedszkolem, kosmetyków i środków czystości, wydatki na rozrywkę, zabawki i książki.

Pozwany raz w miesiącu przyjeżdżał po O. i zabierał do swojej mamy na dwa dni. Nie pomaga w opiece nad synem, poza alimentami nie partycypuje w kosztach jego utrzymania.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym, po dokonaniu wykładni przepisu art. 133 § 1 kro, art. 135 § 1 kro i art. 138 kro Sąd Rejonowy uznał, że powództwo małoletniego powoda – pozwanego wzajemnie zasługuje na uwzględnienie w części, a dalej idące powództwo małoletniego oraz powództwo pozwanego – powoda wzajemnie podlegają oddaleniu.

Sąd Rejonowy wskazał, że po rozstaniu ciężar wychowania i utrzymania małoletniego spoczywał na matce. K. P. wówczas nie uzyskiwała żadnych dochodów, a kwota 400 zł przekazywana przez ojca nie zaspokajała bieżących usprawiedliwionych kosztów utrzymania syna. Małoletni w tamtym czasie był karmiony sztucznie, wobec atopowego zapalenia skóry używał specjalnych środków czystości i kosmetyków, nadto do jego kosztów utrzymania należał zakup odzieży, witamin, szczepionek, akcesoriów dziecięcych.

W ocenie Sądu I instancji Sąd Apelacyjny w Poznaniu zmieniając postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z 15 kwietnia 2011r. poprzez zasądzenie kwoty 1.200 zł tytułem zaspokojenia potrzeb rodziny, w miejsce kwoty 1.200 zł na rzecz małoletniego O., nie wliczył do kosztów utrzymania małoletniego kosztów mieszkania uznając, że K. P. korzysta z niego na zasadach użyczenia. W dalszym toku postępowania zostało jednak ustalone, że mieszkanie jest wynajmowane, a K. P. nie płacąc za nie generowała zadłużenie, które musiała spłacić.

W orzeczeniu kończącym postępowanie rozwodowe Sąd Okręgowy w Poznaniu uwzględnił te koszty i uznał, że wynoszą one łącznie 1.280 zł miesięcznie z tych też przyczyn do kosztów małoletniego należy zaliczyć kwotę 420 zł.

Zdaniem Sądu Rejonowego dochodzona kwota 1.200 zł miesięcznie alimentów za okres października 2010r. do marca 2011r. jest adekwatna do ówczesnych potrzeb małoletniego. Wiadomo bowiem, że dziecko w wieku powoda intensywnie rośnie i wymaga częstej wymiany całej garderoby znacznym kosztem są też pieluchy i żywienia. W tym okresie K. P. nie uzyskiwała żadnych dochodów, a swój obowiązek alimentacyjny wypełniała pełniąc osobistą opiekę nad synem, który z racji wieku wymagał jej nieustannie.

Alimenty w powyższej kwocie były także ówczesną sytuacją materialną B. P., który w 2010r. osiągał dochody w kwocie ok. 4.000 zł miesięcznie.

W ocenie Sądu Rejonowego po 21 sierpnia 2012r. nie zaszła istotna zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 krodlatego też powództwo o podwyższenie alimentów i powództwo wzajemne o obniżenie alimentów nie zasługują na uwzględnienie.

Wprawdzie z racji wieku O. wzrosły jego koszty żywienia i odzieży, jednak obecnie koszt przedszkola jest niższy od opłaty za żłobek, a nadto dziecko nie używa już pieluch. Inne wydatki pozostały w zasadzie bez zmian zatem koszty utrzymania małoletniego powoda ustalone przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w chwili zasądzenia alimentów w wyroku rozwodowym na kwotę 1.330 zł nie zmieniły się istotnie.

Odnosnie możliwości zarobkowych i majątkowych Sąd Rejonowy podniósł, że obecnie B. P. pracuje jedynie na podstawie umowy o dzieło za wynagrodzeniem 1.600 zł miesięcznie, jednak zdaniem Sądu jego możliwości zarobkowe i majątkowe nie uległy zmianie i są takie jak ustalił Sąd Okręgowy w Poznaniu tj. wynoszą co najmniej 3.000-3.500 zł miesięcznie. B. P. ma bowiem wyższe wykształcenie i jest inżynierem budownictwa o specjalności budowa dróg i lotnisk, zatem nie można uznać, że aby zamykały się one kwotą 1.600 zł. Nadto osoba zobowiązana do alimentacji winna w pełni wykorzystywać swoje siły, kwalifikacje i uzdolnienia w celu uzyskiwania niezbędnych dochodów na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb osób uprawnionych do alimentów. Nadto jeśli pozwany nie może znaleźć pracy w swoim zawodzie powinien szukać jej w innych branżach, np. jako przedstawiciel handlowy, w którym to zawodzie pracował.

Możliwości zarobkowe B. P. są zdecydowanie wyższe niż K. P. zarówno z racji wykształcenia i doświadczenia zawodowego, jak i zdecydowanie wyższej dyspozycyjności. K. P. wychowuje sama dwoje małoletnich dzieci, nie może w zasadzie liczyć na wsparcie, nie może więc podjąć dodatkowego zatrudnienia. Musi być dyspozycyjna w czasie choroby dzieci i w czasie, kiedy nie przebywają w placówkach szkolnych.

Sąd miał również na uwadze, że B. P. posiada działkę budowlaną, którą może sprzedać uzyskując środki finansowe, a ponadto czteropokojowe mieszkanie w P.. Zdaniem Sądu, ze względu na położenie mieszkania kwota 500 zł za wynajem dwóch pokoi jest zaniżona, a nadto pozwany – powód wzajemny może kupić mniejsze mieszkanie bądź na takie zamienić. Sąd zaznaczył także, że zobowiązania kredytowe nie mają wpływu na zakres alimentów bowiem

obowiązek alimentacyjny wyprzedza wszystkie inne zobowiązania. Uwzględnił także, że B. P. z obecnego związku posiada małoletnie dziecko, jednakże okoliczność, że pozwany – powód wzajemny zdecydował się na powiększenie rodziny nie może powodować, iż usprawiedliwione potrzeby małoletniego O. nie będą zaspokojone lub też nastąpi przerzucenie obowiązku ich zaspokojenia na matkę dziecka. Żona B. P. osiąga dochody rzędu 2000 zł miesięcznie, co przy uwzględnieniu tylko deklарowanych dochodów przez B. P. wskazuje na to, że jego sytuacja materialna jest zdecydowanie lepsza niż K. P., a usprawiedliwione potrzeby małoletniego L. są zaspokojone.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego złożyły obie strony.

Przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda – pozwanego wzajemnie zaskarżyła wyrok w punkcie I i II zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść wyroku, a polegający:

1. na tym, że pozwany zobowiązany był płacić alimenty w okresie od dnia 21 października 2010r. do marca 2011r. włącznie, podczas gdy w zaskarżanym wyroku Sąd zasądził alimenty w kwocie 1.200 zł za okres od 21 października 2010 do 28 lutego 2011r.
2. na niewłaściwym przyjęciu, że usprawiedliwione potrzeby małoletniego O. P. nie uległy zwiększeniu, podczas gdy od ostatniego orzeczenia o alimentach upłynęło 3 lata i naturalne jest, że dziecko ma większe potrzeby.
3. na niezasadnym pominięciu okoliczności, że możliwości zarobkowe i finansowe matki małoletniego uległy znacznemu pogorszeniu, podczas gdy aktualnie ponosi ona zwiększone koszty utrzymania siebie, między innymi spowodowane schorzeniami kręgosłupa, schorzeniami oczu i problemami alergologicznymi, a tym samym nie jest w stanie zaspokoić potrzeb małoletniego O..
4. na niezasadnym przyjęciu, że możliwości ojca małoletniego wynoszą ok. 3000-3500 zł, podczas gdy w rzeczywistości wynoszą one co najmniej 4000 zł, gdyż w trakcie małżeństwa z matką małoletniego powoda, osiągał on dochody przewyższające te kwoty.

W uzasadnieniu K. P. wskazała, że sam upływ czasu od ostatniego ustalenia alimentów na rzecz O. mógłby stanowić samodzielną przesłankę ich podwyższenia, gdyż wzrosły wszystkie ceny. Nadto małoletni wymaga częstej zmiany garderoby ze względu na wiek i uczęszczanie do przedszkola. Wskazaniem dla małoletniego, ze względu na koślawość kolan, są także zajęcia na basenie, z których matka musiała zrezygnować, gdyż nie miała środków na opłatę w kwocie 120 – 150 zł miesięcznie.

Zdaniem K. P. Sąd I instancji błędnie ustalił też możliwości finansowe rodziców małoletniego. Pogorszeniu uległa bowiem jej sytuacja zdrowotna, co wiąże się z dodatkowymi kosztami związanymi z zakupem leków i kosmetyków.

Przedstawicielka ustawowa podniosła również, że w sytuacji, kiedy całkowicie sama zajmuje się wychowaniem i opieką nad małoletnim O., rażąco sprzeczne z zasadami współżycia społecznego jest wymaganie, by podejmowała prace dodatkowe oraz by jednocześnie swój obowiązek alimentacyjny wyczerpywała zarówno osobistymi staraniami, jak i znacznym wkładem finansowym. Wobec tego zasadnym jest obciążenie pozwanego w większym stopniu obowiązkiem pokrywania kosztów utrzymania dziecka. Nadmienila, że pozwany swoimi działaniami celowo powoduje pogorszenie sytuacji finansowej K. P. i jej dzieci, czego sztandarowym przykładem jest zaprzepaszczenie szansy otrzymania przez nich zasiłków rodzinnych i wychowawczych, co było konsekwencją niedostarczenia odpowiednich dokumentów przez pozwanego.

Kierując się powyższym przedstawicielka ustawowa wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie żądania powoda w całości oraz o zasądzenie kosztów udzielonej pomocy prawnej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Pozwany – powód wzajemny zaskarżył wyrok w punkcie I i III zarzucając:

I. naruszenie prawa procesowego tj. 232 kpc wobec wywodzenia przez Sąd I instancji skutków prawnych z twierdzeń matki powoda nieopartych żadnymi dowodami, a to dotyczącymi usprawiedliwionych kosztów utrzymania powoda,

kosztów wynajmu mieszkania przez matkę powoda w okresie od października 2010r. do lutego 2011r., a także częstych chorób powoda i konieczności zakupu leków,

II. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że:

1. możliwości majątkowe i zarobkowe B. P. w okresie od października 2010r. do lutego 2011r. kształtują się na poziomie kwoty 3.000 - 3.500 zł podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanego B. P. w tamtym czasie wynosiły 2.500,00 zł.
2. aktualne możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanego B. P. kształtują się na poziomie kwoty 3.000 - 3.500 zł podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanego B. P. w tamtym czasie to kwota 2.000 zł.
3. usprawiedliwione potrzeby małoletniego O. P. w okresie od października 2010r. do lutego 2011r. kształtują się na poziomie kwoty 1.200,00 zł podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że usprawiedliwione potrzeby małoletniego O. P. oscylują wokół kwoty 780,00 zł miesięcznie.
4. aktualne usprawiedliwione potrzeby małoletniego O. P. kształtują się na poziomie kwoty 1.330,00 zł podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że usprawiedliwione potrzeby małoletniego O. P. oscylują wokół kwoty 800,00 zł miesięcznie.
5. od ostatniego orzeczenia o wysokości alimentów na małoletniego O. P. w kwocie po 850 zł miesięcznie nie zaszły żadne istotne okoliczności, które uzasadniałyby obniżenie alimentów, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że usprawiedliwione potrzeby małoletniego O. P. uległy zmniejszeniu, matka powoda w znacznie mniejszym zakresie wykonuje obowiązek alimentacyjny poprzez osobiste starania, a także możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanego B. P. są mniejsze.

W uzasadnieniu B. P. podniósł, że istotnej zmianie uległy usprawiedliwione potrzeby małoletniego O. P., które aktualnie są znacznie niższe niż w 2012r. i w jego ocenie oscylują wokół kwoty 400,00 zł.

Możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanego od czasu ostatniego orzekania o alimentach na rzecz małoletniego O. P. również uległy obniżeniu. Miesięczny dochód pozwanego w 2011r. wynosił bowiem ok. 2.400 zł, w 2012r. ok. 670 zł, a w 2013r. ok. 1.250 zł. Nadto fakt urodzenia się pozwanemu drugiego syna L. P. ma istotne znaczenie dla określenia jego możliwości majątkowych i zarobkowych. Aktualnie małoletni L. ma pięć miesięcy, a jego miesięczne usprawiedliwione potrzeby kształtują się na poziomie kwoty 1.200 zł, na którą składają się koszty kosztownej diety bezglutenowej matki L. wobec stwierdzenia u niego alergii i atopowego zapalenia skóry, co wiąże się z koniecznością podjęcia terapii i zakupu odpowiednich środków czystości i środków do pielęgnacji skóry, a także częstą wymianę garderoby z uwagi na szybki wzrost, wymianę smoczków, pieluchy, szczepionki, witaminy itd. W ocenie pozwanego obaj jego synowie mają prawo do równej stopy życiowej i uczestniczenia pozwanego w kosztach ich utrzymania w takim samym zakresie.

Kierując się powyższym pozwany – powód wzajemny wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania ewentualnie o:
2. zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie I poprzez zasądzenie alimentów od pozwanego B. P. na rzecz małoletniego O. P. w kwocie po 400 zł miesięcznie
3. zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie II poprzez zobowiązanie B. P. do uiszczania na rzecz małoletniego O. P. kwoty po 400 zł miesięcznie od dnia wniesienia pozwu tj. od dnia 08 października 2013 r.
4. zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie III poprzez nie obciążanie powoda kosztami procesu w całości.

W toku postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy uzupełnił postępowanie dowodowe i dodatkowo ustalił, co następuje:

1. małoletni L. P. ma alergię pokarmową (wynik testu podstawowego z dnia 12.09.2014r. i zaświadczenie z dnia 19.09.2014r. Gabinetu (...) w P. k. 610 i 614 oraz zaświadczenie lekarskie Sp. z o.o. (...) w G. z dnia 22.09.2014r.).
2. u małoletniego L. P. stwierdzono ektopowo położoną, prawdopodobnie dysplastyczną nerkę prawą. Małoletni wymaga systematycznego kontrolowania analizy moczu, USG przynajmniej 1 x na 6 miesięcy, kreatynina przynajmniej 1 x na rok, wizy u nefrologa przynajmniej 1 x na rok oraz stałej opieki pediatry (pismo centrum Medycznego Panacea w P. z dnia 16.09.2014r. k. 611 in zaświadczenie lekarskie z dnia 16.09.2014r. specjalisty pediatry i nefrologa k. 612).
3. koszt testów alergicznych małoletniego L. P. wyniósł 250 zł (rachunek Nr (...) z dnia 19.09.2014r. k. 613).

Sąd Okręgowy oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z paragonów fiskalnych dołączonych do apelacji, gdyż w ocenie Sądu nie mogą one przesądzać o faktycznych kosztach utrzymania dziecka z uwagi na to, iż nie posiadają właściwości dowodowej. Nie wynika z nich bowiem kto i na czyją rzecz dokonał zakupu zawartych w nich produktów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja małoletniego O. P. zasługuje na uwzględnienie w części.

Sąd Rejonowy przeprowadził obszerne postępowanie dowodowe i na jego podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Okręgowy przyjmuje za własną podstawę rozstrzygnięcia. Sąd Rejonowy powołał właściwe przepisy prawne i przeprowadził ich prawidłową wykładnię, jednak ostateczna ocena materiału dowodowego i wnioski Sądu I instancji są częściowo nietrafne..

Rzecz Sądu Rejonowego było zbadanie zasadności pozwu m. in. za okres od daty wniesienia pozwu tj. od 21 października 2010r. do daty zabezpieczenia roszczenia o alimenty przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie XIIC 2238/10 tj. 15 kwietnia 2011r. Słusznie zatem przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda – pozwanego wzajemnie podnosi w apelacji, że Sąd Rejonowy orzekając o obowiązku alimentacyjnym B. P. wobec małoletniego O. P. jedynie za okres do dnia 28 lutego 2011r. pominął alimenty należne za marzec 2011r.

Z tych też przyczyn Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 kpc orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

Dalej idąca apelacja małoletniego O. P. oraz apelacja B. P. podlegała oddaleniu.

W ocenie Sądu odwoławczego Sąd I instancji, uwzględniając wiek małoletniego O. P., modyfikację potrzeb w trakcie procesu wobec rozwoju psychofizycznego dziecka oraz sytuację majątkową i finansową rodziców w poszczególnych etapach procesu i nakład osobistych starań w opiekę i wychowanie syna, prawidłowo określił rodzaj i wysokość usprawiedliwionych potrzeb dziecka oraz zakres partycypacji matki i ojca w ich ponoszeniu w każdym z okresów objętych żądaniem.

Wbrew twierdzeniom przedstawicielki ustawowej małoletniego wpływ czasu jaki nastąpił od daty pierwotnego rozstrzygnięcia sam w sobie nie może przemawiać za zasadnością powództwa podwyższenia alimentów. Nadto Sąd Rejonowy uwzględnił czas jaki upłynął od ustalenia alimentów w wyroku rozwodowym na rzecz małoletniego, co wynika wprost z uzasadnienia orzeczenia Sądu I instancji. Wskazał na wzrost potrzeb dziecka w zakresie żywienia i odzieży przy czym zaznaczył, że nie ma to wpływu na wysokość ogólnych kosztów utrzymania O., gdyż obniżeniu uległy wydatki przedszkolne i został wyeliminowany koszt pieluch. Natomiast wadę koślawości kolan można korygować ćwiczeniami korekcyjnymi niekoniecznie wykonywanymi na basenie, zatem zalecenie korzystania z takich zajęć nie powoduje konieczności podwyższenia alimentów na rzecz O. tym bardziej, że możliwości finansowe obowiązanego na to nie pozwalają.

Niezasadne jest również podnoszenie przez K. P. okoliczności, że ze względu na pogorszenie się jej stanu zdrowia i związane z tym koszty nie jest w stanie zaspokoić potrzeb syna. Podnieść bowiem należy, że w dacie wyroku rozwodowego dochody przez nią uzyskiwane wynosiły około 700 zł miesięcznie, aktualnie zaś otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 1.600 zł miesięcznie. Zatem jeśli nawet wzrosły jej koszty utrzymania to jednocześnie wzrosły jej dochody i okoliczność ta nie ma wpływu na zakres jej finansowego udziału w kosztach utrzymania dziecka.

Trudno odnieść się Sądowi odwoławczemu do wywodów apelacji odnośnie rażąco sprzecznym z zasadami współżycia społecznego wymogiem, aby K. P. pracowała jeszcze dorywczo, gdyż Sąd I instancji w swoich rozważaniach zawarł szeroką argumentację, że przedstawicielka ustawowa ze względu na swoją sytuację rodzinną takiej możliwości nie ma. Sąd Rejonowy w sposób wyczerpujący i prawidłowy ocenił zakres osobistej opieki każdego z rodziców nad małoletnim i związany z tym udział partycypacji każdego z nich w kosztach utrzymania O..

Słusznie podnosi B. P., że brak jest podstaw do uprzywilejowania dzieci z różnych związków pod kątem obowiązku alimentacyjnego. W świetle tego niezrozumiałym jest, z jakich powodów koszt utrzymania 5 – letniego syna O., który uczęszcza do przedszkola ocenia w apelacji początkowo na 780 zł miesięcznie, a następnie na 400 zł miesięcznie, zaś 5 – miesięcznego L. na kwotę 1.200 zł miesięcznie, chociaż przed Sądem Instancji wskazywał koszt 140 zł.

Powyższe wskazuje, że B. P. nie zna faktycznych kosztów utrzymania nie tylko małoletniego O., z którym nie ma codziennej styczności, ale także syna L., nad którym sprawuje bezpośrednią opiekę. Nie zasługują więc na uwzględnienie zarzuty pozwanego – powoda wzajemnego odnośnie rodzaju potrzeb O. i wysokości jego potrzeb.

Ocena sytuacji życiowej, a tym samym finansowej B. P. związana posiadaniem przez niego drugiego syna była już przedmiotem analizy Sądu I instancji i została ona dokonana prawidłowo. Zdaniem Sądu Okręgowego oceny tej nie zmieniają okoliczności ujawnione w toku postępowania odwoławczego odnośnie stanu zdrowia L.. Dieta matki dziecka związana z alergią pokarmową L. oraz okresowe kontrolne badania nefrologiczne nie wpływają bowiem w istotny sposób na koszty utrzymania dziecka. Nadto nawet jeśli wydatki na małoletniego L. oscylują wokół kwoty 1.200 zł miesięcznie to możliwości finansowego jego rodziców pozwalają im na wydatkowanie takiej kwoty na rzecz syna bez konieczności zmniejszania środków finansowych na rzecz małoletniego O..

Sąd Okręgowy nie podziela bowiem stanowiska B. P., że Sąd Rejonowy w sposób zawyżony ustalił jego możliwości zarobkowe i majątkowe zarówno w latach 2010 – 2011, jak i aktualne.

Oдноśnie okresu od października 2010r. do marca 2011r. wskazać należy, że w tamtym czasie B. P., poza uzyskiwaniem dochodu z umów zlecenia i o dzieło, a także najmu lub dzierżawy, a także z tytułu posiadania 30 % w spółce cywilnej, prowadził również działalność gospodarczą. W przypadku zaś działalności gospodarczej miarodajnym czynnikiem obrazującym sytuację finansową są uzyskane przychody z jej prowadzenia, a nie dochody. Koszty uzyskania przychodu pozwalają bowiem na odliczanie szeregu bieżących wydatków i tym samym zwiększają dochód rozporządzalny. Zatem za niewiarygodne należy uznać twierdzenia B. P., aby wówczas jego dochody wynosiły jedynie 2.500 zł miesięcznie, czemu przeczy zresztą zgromadzony w sprawie materiał dowodowy.

Sąd Rejonowy prawidłowo określił również aktualne możliwości finansowe pozwanego. Stosownie do treści art. 135 § 1 kro zakres obowiązku alimentacyjnego jest bowiem determinowany zarobkowymi i majątkowymi możliwościami zobowiązanego nie zaś faktycznie uzyskiwanymi dochodami. Uwzględniając kwalifikacje zawodowe B. P. oraz jego doświadczenie zawodowe zasadnym było ustalenie jego możliwości zarobkowych na poziomie przyjętym przez Sąd I instancji.

Reasumując, wbrew twierdzeniom skarżących, Sąd I instancji należycie odniósł się do zakresu i wysokości usprawiedliwionych potrzeb małoletniego O. P. oraz do sytuacji zarobkowo-majątkowej i życiowej jego rodziców oraz prawidłowo ocenił, że zmiany, jakie zaszły zarówno po stronie małoletniego, jak i B. P. od czasu ustalenia alimentów w kwocie po 850 zł miesięcznie nie uzasadniają podwyższenia bądź obniżenia tego obowiązku.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 orzekł jak w punkcie II sentencji.

Orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego, zawarte w punkcie III sentencji wyroku, Sąd Okręgowy oparł na podstawie § 6 pkt 2 w zw. z § 7 ust. 4 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013 poz. 461).